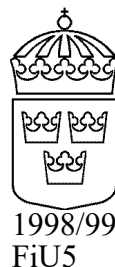


Finansutskottets betänkande 1998/99:FiU5

Utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska
gemenskapen



Sammanfattning

I betänkandet tillstyrker utskottet regeringens förslag inom utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska gemenskapen. Utskottet tar vidare upp det finansiella perspektivet för åren 2000–2006. En motion avstyrks.

Till betänkandet har fogats två reservationer.

Propositionen

I proposition 1998/99:1 Budgetpropositionen för 1999, i vad avser utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska gemenskapen, föreslår regeringen

1. att riksdagen bemyndigar regeringen att ikläda staten de åtaganden som följer av EU-budgeten för budgetåret 1999 avseende åtagandebemyndiganden (avsnitt 5),

2. att riksdagen för budgetåret 1999 anvisar anslaget under utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska gemenskapen enligt följande uppställning:

Anslag	Anslagstyp	Anslagsbelopp
		1 000-tal kr
A 1 Avgiften till Europeiska gemenskapens budget	ramanslag	21 908 000
Summa för utgiftsområdet		21 908 000

Motionen

1998/99:Fi911 av Mats Odell m.fl. (kd) vari yrkas att riksdagen beslutar att komplettera målet när det gäller avgiften till Europeiska gemenskapen, utgiftsområde 27, med att den svenska andelen av EU:s budget bör minska.

Utfrågning

Utskottet höll den 12 november 1998 en intern utfrågning med företrädare för Finansdepartementet om bl.a. det finansiella perspektivet.

Utskottet

Inledning

Europeiska unionen disponerar en budget för finansiella åtaganden på unionsnivå. Utgiftsområdet avser Sveriges avgift till budgeten. Utgifterna för budgetåret 1999 avser Sveriges betalningar under budgetåret till Europeiska kommissionen avseende EU-budgeten för 1999 inklusive eventuella korrigeringar avseende tidigare år. EU-budgeten fastställs för 1999 för första gången i euro, men betalning av avgiften sker i kronor. Avgiften kan under året förändras till följd av faktisk uppbörd av tullar och importavgifter, utfallet av EU-budgeten tidigare år, tilläggsbudgetar på gemenskapsnivå, valutakursändringar samt andra korrigeringar av avgiften.

Anslag och åtagandebemyndiganden

Propositionen

Regeringen föreslår att 21 908 000 000 kr anvisas inom utgiftsområdet för budgetåret 1999. Medlen föreslås bli anvisade under anslaget A 1 *Avgiften till Europeiska gemenskapens budget* (yrkande 2).

För budgetåret 1998 har fyra anslag förts upp inom utgiftsområdet. Regeringen föreslår nu för 1999 att anslagen inom utgiftsområdet förs samman till ett enda anslag, anslaget A 1 *Avgiften till Europeiska gemenskapens budget*. Under detta anslag kommer fem anslagsposter att redovisas. Anslagsposterna utgörs dels av de fyra tidigare anslagen (tullavgift, särskilda jordbrukstillar och sockeravgifter, mervärdesskattebaserad avgift samt avgift baserad på bruttonationalinkomsten), dels av anslagsposten Avgift till Storbritanniens budgetreduktion. För 1999 beräknas anslagsposterna under anslag A 1 uppgå till följande belopp (tusental kronor):

A 1.1 Tullavgift	2 740 000
A 1.2 Särskilda jordbrukstillar och sockeravgifter	423 000
A 1.3 Mervärdesskattebaserad avgift	8 757 000
A 1.4 Avgift baserad på bruttonationalinkomsten	9 988 000

Det är enligt regeringen inte meningsfullt att för närvarande göra en prognos över utvecklingen på anslagsposten avseende Storbritanniens budgetreduktion som därför redovisas på de fyra övriga anslagsposterna. I kommande budgetpropositioner kommer redovisningen av avgiftens fördelning också att avse avgiften med anledning av Storbritanniens budgetreduktion.

Anslagen förs samman för att uppnå en önskvärd flexibilitet mellan de olika delarna av Sveriges avgift. I propositionen uppges att förändringen av anslagsstrukturen inte skall leda till att riksdagen erhåller mindre information än tidigare. Regeringen avser att informera riksdagen om anslagsposterna med samma detaljeringsgrad som gäller för anslag.

Finansiering av budgeten med avgifter från medlemsländerna avser utgifterna enligt s.k. betalningsbemyndiganden (anslag). *Åtagandebemyndiganden* ger inte upphov till samma direkta betalningsansvar men uttrycker utgiftsåtagandet för flera kommande år. Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att ikläda sig högst det utgiftsåtagande som följer av EU-budgeten för budgetåret 1999 (yrkande 1). Enligt en grov fördelning av åtagandet blir Sveriges andel motsvarande ca 21 570 miljoner kronor.

Utskottets ställningstagande

Riksdagen har den 2 december 1998 beslutat om utgiftsramar för 1999 för statsbudgetens 27 utgiftsområden (bet. 1998/99:FiU1, rskr. 1998/99:38). Under riksdagens fortsatta beredning av anslagen får dessa ramar inte överskridas. För utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska gemenskapen beslutade riksdagen att fastställa ramen till 21 908 miljoner kronor.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medelstilleddning (yrkande 2). Vidare tillstyrks förslaget om åtagandebemyndiganden (yrkande 1).

Motion om komplettering av målen för utgiftsområdet

I *kommittémotion Fi911* av Mats Odell m.fl. (kd) anförs att riksdagen bör ge regeringen i uppdrag att driva kravet på en omfördelning i riktning mot ökad rättvisa vid finansieringen av EU:s budget. Riksdagen bör, enligt motionärerna, besluta att komplettera målen för utgiftsområde 27 med att den svenska andelen av EU:s budget bör minska.

Utskottets ställningstagande

Beräkningen av anslaget för det kommande budgetåret utgår från kommissionens budgetförslag för 1999, vilket för närvarande är under behandling i rådet och parlamentet. Budgetpolitiken på lite längre sikt kommer i stor utsträckning att styras av det kommande beslutet om finansiella ramar efter 1999. Förhandlingar om ett nytt finansiellt perspektiv sker inom ramen för Agenda 2000. Beslut om det nya finansiella perspektivet, som skall gälla åren 2000–2006, förväntas enligt slutsatserna från Europeiska rådets möte i Cardiff att fattas senast i mars 1999.

Vid behandlingen av det nu aktuella utgiftsområdet inför budgetåret 1998 redovisade utskottet EU-kommissionens förslag i dokumentet Agenda 2000. Utskottet konstaterade att en övergripande svensk reaktion var att förslaget i otillräcklig utsträckning beaktar en kommande utvidgning. Utgångspunkten för den svenska hållningen var att taket för egna medel kan och bör vara oförändrat även efter en fullständig utvidgning, dvs. högst 1,27 % av BNI. Den svenska regeringen intog vidare bl.a. ståndpunkten att en korrigeringsmekanism bör införas för att begränsa enskilda medlemsländers bidrag till finansieringen av EU-budgeten. Utskottet kunde med tillfredsställelse konstatera att regeringens ståndpunkter låg väl i linje med de budgetpolitiska riktlinjer utskottet tidigare ställt sig bakom (bet. 1997/98:FiU5). Utskottet har

också påpekat att den svenska regeringen tillsammans med andra medlemsländer i Ekofinrådet har aktualiserat ett tak för medlemsavgiften som bl.a. syftar till att minska Sveriges nettobidrag till EU (1997/98:FiU3y).

Kommissionen presenterade den 7 oktober 1998 en rapport om systemet med egna medel. Kommissionen tar upp följande alternativa lösningar på problemet med bördefördelningen:

- åtgärder på inkomstsidan i form av avskaffad korrektion för Storbritannien och ökad användning av BNI-avgiften,
- åtgärder på utgiftssidan av EU:s budget i form av nationell medfinansiering av jordbrukspolitiken (direktstöden),
- åtgärder via nettobidraget i form av en nettokorrigeringsmekanism.

Motivet för den svenska önskan om förändrad bördefördelning är att Sverige eftersträvar att utgifterna över statsbudgeten för EU-medlemskapet skall begränsas. Sverige önskar således en lösning som avlastar statsbudgeten och som påverkar betalningarna till EU:s budget. I och för sig kan kommissionens samtliga tre alternativ uppfylla det kravet. Nationell medfinansiering av jordbrukspolitiken har dock flest principiella nackdelar. Korrigeringsmekanismen och åtgärder på inkomstsidan ger bäst effekt. Nettokorrigeringsmekanismen ger det bästa utfallet för Sverige och ger också det bästa långsiktiga skyddet mot alltför stor finansieringsbörda.

Utskottet vill erinra om att målen för den svenska EU-budgetpolitiken bl.a. innebär att Sverige skall verka för en effektiv och återhållsam budgetpolitik inom EU (prop. 1994/95:40, bet. 1994/95:FiU5, rskr. 1994/95:67). Målen ligger fast. Regeringen anger i propositionen att dessa riktlinjer utgör grunden för svenska ställningstaganden i förhandlingarna om det nya finansiella perspektivet. Det kan nämnas att det finansiella perspektivet togs upp vid den ovan nämnda utfrågningen i finansutskottet och att de svenska ställningstagandena har varit föremål för samråd i EU-nämnden.

Utskottet förutsätter att regeringen med all kraft driver kravet på en lösning av problemet med bördefördelningen. Utskottet vill understryka vikten av att den svenska avgiften till EU kan begränsas i så stor utsträckning som möjligt. Ett kraftfullt agerande från regeringens sida i denna fråga stämmer med de budgetpolitiska riktlinjer som riksdagen tidigare har ställt sig bakom. Något beslut i enlighet med vad som föreslås i motionen är dock inte nödvändigt.

Motion Fi911 (kd) avstyrks med hänvisning till det anförda.

Utskottet hemställer

1. beträffande *anslaget inom utgiftsområde 27 budgetåret 1999*
att riksdagen med bifall till proposition 1998/99:1 utgiftsområde 27
yrkande 2 anvisar anslaget under utgiftsområde 27 Avgiften till Euro-
peiska gemenskapen enligt utskottets förslag i *appendix till hemstäl-
lan*,

2. beträffande *åtaganden som följer av EU-budgeten för budgetåret
1999*
att riksdagen med bifall till proposition 1998/99:1 utgiftsområde 27
yrkande 1 bemyndigar regeringen att ikläda staten de åtaganden som
följer av EU-budgeten för budgetåret 1999 avseende åtagandebemyn-
diganden,

3. beträffande *komplettering av målen för utgiftsområdet*
att riksdagen avslår motion 1998/99:Fi911.

res. 1 (kd)

res. 2 (c) – motiv.

Stockholm den 3 december 1998

På finansutskottets vägnar

Jan Bergqvist

I beslutet har deltagit: Jan Bergqvist (s), Mats Odell (kd), Bengt Silfverstrand (s), Lisbet Calner (s), Lennart Hedquist (m), Sonia Karlsson (s), Fredrik Reinfeldt (m), Sven-Erik Österberg (s), Siv Holma (v), Per Landgren (kd), Anna Åkerhielm (m), Peter Eriksson (mp), Lena Ek (c), Gunnar Axén (m), Jörgen Andersson (s), Marie Engström (v) och Camilla Dahlin-Andersson (fp).

Förslag till beslut om anslag inom utgiftsområde 27

Avgiften till Europeiska gemenskapen

1998/99:FiU5
Appendix

Utskottets förslag överensstämmer med regeringens förslag till anslagsfördelning.

1 000-tal kronor

Verksamhetsområde Anslag	Utskottets förslag
A Avgiften till Europeiska gemenskapens budget	
1 Avgiften till Europeiska gemenskapens budget (<i>ram</i>)	21 908 000
Summa för utgiftsområdet	21 908 000

1. Komplettering av målen för utgiftsområdet (mom. 3) (kd)

Mats Odell och Per Landgren (båda kd) anser

dels att utskottets ställningstagande under rubriken *Motion om komplettering av målen för utgiftsområdet* bort ha följande lydelse:

Beräkningen av anslaget för det kommande budgetåret utgår från kommissionens budgetförslag för 1999, vilket för närvarande är under behandling i rådet och parlamentet. Budgetpolitiken på lite längre sikt kommer i stor utsträckning att styras av det kommande beslutet om finansiella ramar efter 1999. Förhandlingar om ett nytt finansiellt perspektiv sker inom ramen för Agenda 2000. Beslut om det nya finansiella perspektivet, som skall gälla åren 2000-2006, förväntas enligt slutsatserna från Europeiska rådets möte i Cardiff att fattas senast i mars 1999.

Sverige, Tyskland, Nederländerna och Österrike är de länder som missgynnas mest av EU:s nuvarande system för medlemsavgifter. Sveriges bruttoavgift för 1999 uppgår till nära 22 miljarder kronor. Det motsvarar 2 500 kronor per person och år. Motsvarande siffra för Storbritannien är 1 400 kronor. Detta trots att britterna är betydligt rikare, mätt i BNP per person, än svenskarna. Den främsta orsaken är Storbritanniens EU-rabatt, som i år värderas till 31 miljarder kronor.

Utskottet delar Kristdemokraternas uppfattning att det finns uppenbara obalanser i dagens system som måste rättas till. Sverige måste hårdare än hittills driva på för en mer balanserad finansiering av EU:s budget.

Kommissionen presenterade den 7 oktober 1998 en rapport om systemet med egna medel där tanken på att slopa den brittiska rabatten, som infördes 1984, framförs. En sådan lösning skulle lätta bördan för Sverige och andra stora nettobidragsbetalare. Mycket talar dock för att den möter hårt motstånd i London, som av allt att döma kommer att lägga in veto i EU:s ministerråd när förhandlingarna inleds i höst.

Utskottet vill erinra om att alternativen är flera. Sverige, Tyskland, Nederländerna och Österrike, som alla betalar betydligt mer än de får tillbaka från EU, vill införa ett tak för att begränsa klyftan mellan inbetalningar och återflöde. Sverige, vars underskott uppgick till 11,4 miljarder kronor under fjolåret, skulle tjäna två miljarder kronor per år på förslaget jämfört med dagens system.

Utskottet anser att det nu är hög tid för Sverige att höja ambitionsnivån och öka aktiviteten när det gäller att begränsa den svenska EU-budgeten. De av riksdagen antagna målen för den svenska EU-budgetpolitiken behöver kompletteras. Den nuvarande målsättningen innebär bl a att Sverige skall verka för en effektiv och återhållsam budgetpolitik inom unionen. Målen innebär även att Sverige skall verka för en förbättrad budgetdisciplin vid användningen av EU:s budgetmedel. De frågor som nu aktualiseras i förhandlingarna om det finansiella perspektivet var inte kända när riksdagen för fyra år sedan beslutade om de mål som fortfarande gäller för utgiftsområdet. Något mål om att Sveriges andel av EU:s budget borde minska har inte antagits.

Mot denna bakgrund föreslår utskottet att målen för utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska gemenskapen kompletteras med att den svenska andelen av EU:s budget bör minska. Detta innebär således att regeringen skall driva kravet på en omfördelning mot ökad rättvisa vid finansieringen av EU:s budget. Motion Fi911 (kd) tillstyrks därmed.

dels att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande *komplettering av målen för utgiftsområdet*
att riksdagen med bifall till motion 1998/99:Fi911 beslutar att komplettera målen när det gäller avgiften till Europeiska gemenskapen, utgiftsområde 27, med att den svenska andelen av EU:s budget bör minska.

2. Komplettering av målen för utgiftsområdet (mom. 3, motiveringen) (c)

Lena Ek (c) anser att utskottets ställningstagande under rubriken *Motion om komplettering av målen för utgiftsområdet* bort ha följande lydelse:

En viktig utgångspunkt för Sveriges agerande i förhandlingarna i EU om Agenda 2000 måste vara att skapa förutsättningar för att hela landet skall leva. Regeringen måste agera med största kraft i förhandlingarna om det nya finansiella perspektivet och i förhandlingarna om en reformerad regional- och strukturpolitik.

Jämfört med i dag kan en större del av medlemsavgiften hämtas hem. De regionalpolitiska stöden i EU skall ha samma syfte som de regionalpolitiska stöden i Sverige, nämligen att ge alla människor oavsett var de bor tillgång till arbete, service och en god miljö. Hela landet måste ges förutsättningar att utvecklas. Sverige har inte råd att avstå från den utvecklingspotential som finns i hela landet.

Utskottet vill framhålla att det är av stor vikt att Sverige får största möjliga utbyte av EU:s strukturfonder. Många regioner i Sverige ligger ekonomiskt på EU:s fattigdomsgräns och inte minst för dessa regioner är det viktigt att Sverige fullt ut utnyttjar EU-stödet. En koncentration av strukturfondssatsningarna till de mest utsatta delarna av landet är därför önskvärd. Strukturfonderna är av stor vikt för den ekonomiska utvecklingen och de möjligheter som de skapar måste utnyttjas fullt ut.

Detta arbete måste ges högsta prioritet av regeringen, annars går Sverige miste om möjligheter till stöd för utveckling. Sverige bör vidare eftersträva enklare och klarare regelverk med färre nivåer.

Något beslut i enlighet med vad som föreslås i motion Fi911 (kd) finner utskottet inte nödvändigt. Motionen avstyrks således.

Sammanfattning.....	1
Propositionen.....	1
Motionen.....	1
Utfrågning.....	1
Utskottet	2
Inledning.....	2
Anslag och åtagandebemyndiganden.....	2
Motion om komplettering av målen för utgiftsområdet	3
Hemställan	5
Förslag till beslut om anslag inom utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska gemenskapen.....	6
<i>Reservationer</i>	
1. Komplettering av målen för utgiftsområdet (mom. 3) (kd).....	7
2. Komplettering av målen för utgiftsområdet (mom. 3, motive- ringen) (c)	8